

V u o s i k e r t o m u s
1 9 9 5

Lännen Tehtaat lyhyesti

		1995	1994	1993
Liikevaihto	Mmk	783,1	648,9	683,0
Vienti	Mmk	79,5	40,6	69,1
Käyttökate	Mmk	71,6	66,7	24,6
Tulos ennen satunnaiseriä	Mmk	51,9	41,7	-11,0
Tulos ennen tilin-päättösiirtoja ja veroja	Mmk	51,8	41,7	-3,3
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI)	%	11,4	10,6	4,1
Omavaraisuusaste	%	64,5	64,7	56,9
Oikaistu tulos/osake	mk	5,01	4,21	-2,84
Osinko/osake	mk	2,00 ¹⁾	2,00	1,00
Henkilöstö keskimäärin		422	420	557

¹⁾Hallituksen ehdotus

Tietoja osakkeenomistajille

Yhtiökokous

Lännen Tehtaat Oy:n varsinainen yhtiökokous pidetään torstaina 11.4.1996 alkaen klo 14.00 Säköylän Iso-Vimmassa Lännen Tehtaat Oy:n ruokalassa.

Osakkeenomistajan, joka aikoo osallistua yhtiökokoukseen, on ilmoitettava viimeistään tiistaina 9.4.1996 ennen klo 14.00 Lännen Tehtaat Oy:n pääkonttoriin.

Osingonmaksu

Hallitus esittää varsinaiselle yhtiökokoukselle, että vuodelta 1995 maksetaan osinkoa 2,00 markkaa osakkeelta. Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että osingonmaksun täsmäytyspäivä on huhtikuun 16. päivä 1996 ja osingonmaksupäivä huhtikuun 19. päivä 1996. Osinko maksetaan osakkeenomistajalle, joka täsmäytyspäivänä on merkitty Suomen Osakekeskusrekisterin pitämään yhtiön osakasluetteloon.

Tulostiedottaminen

Lännen Tehtaat Oy julkaisee tilikaudelta 1996 kaksi osavuosikatsausta.

18.6. osavuosikatsaus tammi-huhtikuulta
22.10. osavuosikatsaus tammi-elokuulta

Osavuosikatsaukset julkaistaan suomeksi ja englanniksi. Osavuosikatsauksen voi tilata joko puhelimitse (938) 83 971 tai osoitteesta Lännen Tehtaat Oy, PL 100, 27821 Iso-Vimma.

Osakerekisteri

Osakkeenomistajaa pyydetään ilmoittamaan osoitteen- ja nimenmuutokset siihen arvo-osuusrekisteriin, jossa hänellä on arvo-osuustili.

S i s ä l t ö

Tietoja osakkeenomistajille	2
Toimitusjohtajan katsaus	4
Elintarvikeryhmä	6
Maarakennustekniikkaryhmä	10
Muut liiketoiminnot	12
Organisaatio ja hallinto	14
Tilinpäätös	
Hallituksen toimintakertomus	16
Konsernin tuloslaskelma	21
Konsernin tase	22
Konsernin rahoituslaskelma	24
Emoyhtiön tuloslaskelma	25
Emoyhtiön tase	26
Emoyhtiön rahoituslaskelma	28
Tilinpäätöksen liitetiedot	29
Tilintarkastuskertomus	35
Hallintoneuvoston lausunto	35
Konsernin tunnuslukuja ja tilastotietoja	36
Lännen Tehtaat Oy:n osake	37
Osakepääoma ja osakkeet	38

Toimitusjohtajan katsaus

**Toimitusjohtaja
Olli Karkkila**

Vuosi 1995 oli Lännen Tehtaille suurten ponnistusten vuosi. Vuosi oli myös menestyksenkäs. Tulevaisuuteen kohdistuvien valintojen lisäksi onnistuimme hyvin tilikauden tulostavoitteiden saavuttamisessa. Parantuneen kannattavuuden ohella saavutimme myös kasvutavoitteet. Konzernistrategia täsmennettiin kehittämisohjelmaksi. Ajoituksen kannalta oli tärkeää, että kehittämisohjelmaan liittyvät yritysjärjestelyt voitiin aloittaa jo vuoden 1995 aikana.

Vuosi 1995 ei tuonut suuria yllätyksiä. Olimme valmistautuneet huolellisesti uuteen toimintaympäristöön Euroopan unionissa. Kilpailukyvyyn säilyttäminen on edellyttänyt kaikissa liiketoimintaryhmissä panostamista laatuun, kustannustehokkuuteen, tuotantomenetelmiin ja markkinointiin. Markkina- ja kilpailutilanteen nopeat muutokset vaativat kuitenkin valittujen toimintalinjojen jatkuvaa uudelleen arviointia.

Liiketoimintastrategiat selkeytettiin

Kaikilla liiketoiminta-alueilla Lännen Tehtaat on valinnut omista vahvuuksistaan lähtevän strategian.

Päätoimialallamme elintarviketeollisuudessa menestystekijämme ovat puhtaiden raaka-aineiden viljelyttäminen ja korkealaatuisten elintarvikkeiden valmistaminen ja markkinoiminen. Koko arvoketjun kattavan kustannustehokkuuden saavuttamiseksi on kuluttajatuotteiden pääasialliseksi jakelukanavaksi valittu keskusliikkeet.

Rehuteollisuudessa keskitymme erikoisrehujen ja sokeriteollisuuden sivutuotteisiin perustuvien rehujen valmistukseen ja markkinointiin.

Lännen Plant Systems kehittää ja markkinoi taimien kasvatuksessa ja istutuksessa käytettävää teknologiaa. Yksikön osaaminen on kansainvälisesti korkealla tasolla. Lännen Plant Systemsillä on valmius toteuttaa laajojakin projekteja.

Maarakennustekniikkaryhmä valmistaa ja markkinoi erityisesti pohjoismaisiin oloihin soveltuvia koneita yhteistyössä alan kansainvälisten yritysten kanssa. Oma valmistustoiminta on keskitetty parhaan osaamisemme alueelle kaivurikuormaajiin ja pyöräalustaisiin kaivukoneisiin. Liiketoiminnassa hyödynnetään hyviä Lännen- ja Komatsu-tuotemerkkejä.

Tuotemerkit keskeisiä

Lännen Tehtaiden strategisena tavoitteena on luoda vahva tuotemerkki myös elintarviketeollisuuteen ja laajentaa markkina-alueita lähialueille. Vuoteen 2000 mennessä pyrimme saavuttamaan miljardin markan liikevaihdon. Kannattavuutemme on parantunut, mutta tavoitteenamme on 13 prosentin sijoitetun pääoman tuotto. Hyvä omavaraisuutemme mahdollistaa kasvun jatkumisen ilman lisä-pääomansijoituksia. Tavoitteenamme on säilyttää vähintään 50 prosentin omavaraisuusaste. Toiminnallamme haluamme myös luoda edellytykset osakkeen arvon vakaalle kehitykselle.

Strategian toteuttamisen ensimmäinen merkittävä askel oli Apetit-tuotemerkin ja -liiketoimintojen osto Ingman Foods Oy Ab:lta. Samalla kaupalla Lännen Pakaste Oy:n omistus siirtyi kokonaisuudessaan Lännen Tehtaille. Myös Frionor-kalapakasteiden myynti siirtyi Lännen Tehtaille. Johdonmukainen kehitystyö voi jatkua, mikäli sopimusasteelle neuvoteltu Tresko Food Oy:n osakkeiden hankinta tulee hyväksytyksi yhtiökokouksessa. Toteutuessaan Tresko-järjestely luo edellytykset suomalaisen pakasteteollisuuden aiempaa tehokkaammalle kehittämiselle.

Venäjä ja muut lähialueet ovat meille tulevaisuudessa tärkeä markkina-alue. Venäjän ja Baltian kaupan kehittämiseksi elintarvikeryhmään hankittiin vientiin erikoistunut Polar Lake Oy.

Liikevaihto kasvoi, kannattavuus parani

Vuosi 1995 oli Lännen Tehtaille kasvun aikaa. Liikevaihtomme kasvoi 21 prosentilla 783 miljoonaan markkaan. Kasvun lisäksi pystyimme parantamaan kannattavuuttamme ja sijoitetun pääoman tuotto parani 11,4 prosenttiin. Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja nousi 52 miljoonaan markkaan.

Apetit-liiketoimintojen hankkiminen mahdollisti elintarvikeryhmän 14 prosentin liikevaihdon lisäyksen. Uusien toimintojen haltuunotto oli Lännen Tehtaiden tärkein toiminnallinen haaste ja koko henkilökunta osoitti tehtävässä hyvää osaamista ja sitkeää venymiskykyä. Myös Apetit-liiketoimintojen mukana Lännen Tehtaille siirtyneet henkilöt ovat osoittaneet kykynsä uudessa organisaatiossa.

Maarakennustekniikkaryhmässä kaksi vuotta sitten tehdyt strategiset valinnat on suurelta osin toteutettu. Projektin viimeisenä vaiheena Aquamec Oy:n Vesimestari-liiketoiminnot myytiin ja tammikuussa 1996 tehdyllä kaupalla luovuttiin maataloustraktoreiden etukuormajien valmistuksesta. Jo usean vuoden jatkunut muutosprosessi on ollut raskas koko henkilöstölle. Maarakennustekniikkaryhmä on pystynyt säilyttämään päätuoteryhmissä poikkeuksellisen korkeat markkinaosuudet myös kasvaneen kysynnän aikana. Ryhmän liikevaihto kasvoi ennätyselliset 67 prosenttia ja saavutimme kannattavuustavoittemme.

Muut liiketoiminnot menestyivät hyvin liikevaihdon alenemisesta huolimatta. Lännen Rehun tuotteiden hintataso laski yli 30 prosenttia, mutta yksikön liikevaihto aleni vain 19 prosenttia. Maatalousosaston kannalta viljelyolosuhteet olivat sateiden vuoksi äärimmäisen hankalat. Yhteistyössä sopimusviljelijöiden kanssa satotavoitteissa päästiin kuitenkin olosuhteet huomioon ottaen hyvään lopputulokseen. Myös Lännen Plant Systems vahvisti asemiaan markkinoilla ja saavutti tavoitteensa.

Lausun parhaat kiitokseni Lännen Tehtaiden osakkeenomistajille yhtiötä kohtaan osoitetusta luottamuksesta. Haluan kiittää myös Lännen Tehtaiden henkilöstöä ja sopimusviljelijöitä vahvasta työpanoksesta, lujasta tahdosta ja positiivisesta asenteesta yhtiömme kehittämiseksi.

Säkylässä 12. 3. 1996

Olli Karkkila

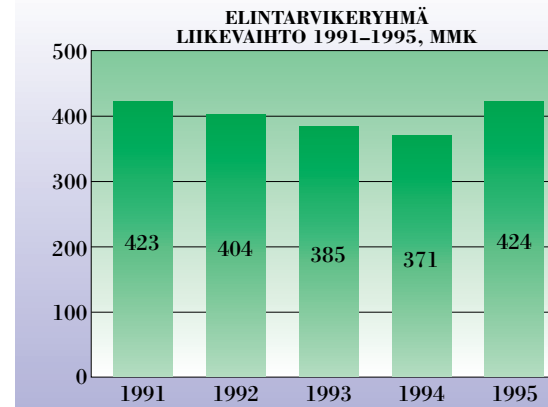
Elintarvikeryhmä

Johtaja
Ilkka Jaskari

ELINTARVIKERYHMÄ, MMK	1995	1994
Liikevaihto	423,7	370,8
Osuus konsernin liikevaihdosta	54 %	57 %
Liikevoitto	25,2	29,4
Investoinnit	70,7	20,6
Henkilöstö keskimäärin	163	153
Liikevaihto yksiköittäin		
Lännen Sokeri	222,6	211,6
Apetit	183,6	159,2
Polar Lake Oy	17,5	
	423,7	370,8

Lännen Tehtaiden elintarvikeryhmä kehittää, valmistaa ja markkinoi korkealaatuisia elintarvikkeita. Vihannekset, marjat ja valmisruoat toimitetaan pääosin pakastettuina. Säilyvistä tuotteista tärkeimpiä ovat hillot ja marmeladit. Vihannessäilykkeistä keskeisin on kurkku. Kuluttajatuotteiden pääasiallisena jakelukanavana käytetään keskusliikkeitä.

Tilikauden alussa elintarvikeryhmään kuuluivat Lännen Sokeri, Lännen Food ja Lännen Pakaste Oy. Apetit- ja Frionor-pakastetuotteiden markkinointi liitettiin ryhmään toukokuun alussa. Heinäkuun alussa ryhmään liitettiin lisäksi Venäjän kauppaan erikoistunut Polar Lake Oy.

Elintarvikeryhmän sisällä suoritettujen uudelleenjärjestelyjen jälkeen ryhmän muodostivat tilikauden päättyessä Lännen Sokeri, Apetit-yksikkö sekä Polar Lake Oy. Apetit-yksikkö markkinoi pakasteet, hillot, marmeladit ja vihannessäilykkeet.

Elintarvikeryhmän liikevaihto kasvoi 14 prosentilla 423,7 miljoonaan markkaan (1994: 370,8 Mmk). Lännen Sokerin liikevaihto oli 222,6 miljoonaa markkaa (1994: 211,6 Mmk). Apetitliiketoimintojen liikevaihto oli 183,6 miljoonaa markkaa (1994: 159,2 Mmk). Tilikauden aikana hankitut uudet pakasteliiketoiminnot lisäsivät Apetit-yksikön liikevaihtoa 47 miljoonalla markalla. Muiden tuotteiden myynti jäi 22 miljoonaa markkaa edellisvuotta pienemmäksi. Liikevaihdon alenemiseen vaikuttivat teollisuushiltojen myynnin väheneminen sekä EU-jäsenyyden aiheuttamat hinnannuutokset. Polar Lake Oy:n liikevaihto 1.7.-31.12.1995 oli 18 miljoonaa markkaa. Ryhmän liikevoitto oli 25,2 miljoonaa markkaa (1994: 29,4 Mmk).

EU-jäsenyys sopimuksen mukainen sokerikiintiö jäi suunniteltua pienemmäksi, mikä vaikeutti sokeriteollisuuden toimintaedellytyksiä. Makeuttajien kysyntä säilyi edellisvuoden tasolla. Lännen Sokerin markkinaosuus ylitti edellisvuoden tason.

Suomessa pakasteiden käyttö on edelleen vähäisempää kuin muissa Pohjoismaissa. Monipuolistuneen tarjonnan ja kuluttajien kasvavan laatu- ja tietoisuuden myötä pakasteiden kulutuksen arvioidaan kasvavan jatkossa muiden elintarvikkeiden kulutusta nopeammin.

Vähittäiskauppojen kautta myytävien hillojen liikevaihto säilyi edellisvuoden tasolla. Teollisuushillojen myynti väheni, koska Lännen Tehtaiden asiakkaina olevien jogurttiluovutustien vienti Venäjälle pieneni. Myös tuontijogurttien osuuden kasvaminen Suomessa vähensi Lännen jogurttiluovutustien myyntiä.

Vihannessäilykkeiden kysyntä jäi arvioitua pienemmäksi. Edelliseltä satokaudelta jääneet ylisuuret varastot häiritsivät syksyn markkinointia, ja tuotteiden hintataso oli epätydyttävällä tasolla. Vihannessäilykkeillä on kuitenkin aiempaa vähäisempi merkitys Lännen liikevaihtoon ja tulokseen.

Elintarvikeryhmän vienti oli yhteensä 20,1 miljoonaa markkaa (1994: 3,0 Mmk). Venäjälle viennistä suuntautui 17,0 miljoonaa markkaa. Viennin lisäys oli seurausta Polar Lake Oy:n liittämisestä konserniin.

Tilikauden investoinnit olivat yhteensä 70,7 miljoonaa markkaa (1994: 20,6 Mmk). Merkittävin investointi oli Apetit-liiketoimintojen ja Lännen Pakaste Oy:n osakkeiden hankinta, yhteensä 60,0 miljoonaa markkaa. Muut investoinnit olivat yhteensä 10,7 miljoonaa markkaa. Muista investoinneista oli merkittävin vuoden 1996 tammikuussa käyttöön otettu pakastekeittojen valmistuslinja.

Valmisruokapakasteiden tuotanto järjestettiin uudelleen ja tuotteiden reseptit uudistettiin. Pakastekeittojen tuotannon aloittamisen edellyttämät kehitystoimet toteutettiin ennen tilikauden päättymistä. Hillojen ja marmeladien kehitystyötä jatkettiin yhteistyössä leipomo- ja teollisuusasiakkaiden kanssa.

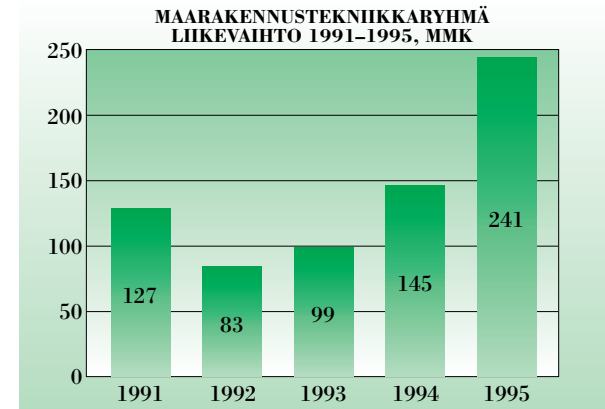
Markkinoinnissa keskityttiin Apetit- ja Frionor-tuotemerkkien aseman vahvistamiseen. Kilpailukykyä parantamiseksi tiivistettiin yhteistyötä keskusliikkeiden kanssa jakelun tehostamiseksi ja kustannusten alentamiseksi.

**Toimitusjohtaja
Markku Routasalo**

Maarakennus- tekniikkaryhmä

Lännen maarakennustekniikkaryhmä kehittää, valmistaa ja markkinoi pohjoismaiset erityisvaatimukset täyttäviä maarakennuskoneita yhteistyössä alan kansainvälisten yritysten kanssa. Ryhmän päätuotteita ovat Lännen-kaivurikuormaajat, Lännen-kaivukoneet sekä Komatsu-kaivukoneet ja -pyöräkuormaajat.

Lännen maarakennustekniikkaryhmään kuuluvat kaivurikuormaajia ja kaivukoneita valmistava Lännen Engineering Oy, Lännen- ja Komatsu-koneita Suomessa markkinoiva Suomen Rakennuskone Oy sekä Lännen-koneita Ruotsissa markkinoiva Lännen Maskin AB. Toimintojen selkeyttämiseksi tilikauden aikana myytiin Aquamec Oy:n harjoittamat Vesimestari-liiketoiminnot. Tammikuussa 1996 tehdyllä kaupalla Lännen Engineering Oy luopui maataloustraktoreiden etukuormaajien valmistuksesta. Myyttyjen toimintojen vaikutus ryhmän liikevaihtoon on vuositasolla 20 miljoonaa markkaa.

Maarakennuskoneiden kysyntä kasvoi voimakkaasti Suomessa ja Ruotsissa. Koneiden myynti miltei kaksinkertaistui jo toisena vuonna peräkkäin. Teollisuusrakentaminen, isot tieinvestoinnit sekä vientiteollisuuden projektit tarjosivat urakoitsijoille työkohteita. Konekannan uusimistarvetta on lisännyt myös se, että edellisen suhdannehuipun jälkeisinä vuosina maasta vietiin ulos merkittävä määrä uudehkoja koneita. Kaivurikuormaajien kysynnän lisäys oli vähäisempää kuin kaivukoneiden, koska asuntorakentaminen oli edelleen poikkeuksellisen alhaisella tasolla.

Ryhmän liikevaihto kasvoi 67 prosenttia ja oli 241,6 miljoonaa markkaa (1994: 144,7 Mmk). Suomen Rakennuskone Oy:n liikevaihto kasvoi 94 prosenttia 169,1 miljoonaan markkaan (1994: 87,2 Mmk). Lännen Engineering Oy:n liikevaihto oli 99,0 miljoonaa markkaa (1994: 70,4 Mmk) ja Lännen Maskin AB:n liikevaihto 31,0 miljoonaa markkaa (1994: 17,5 Mmk). Ryhmän liikevoitto kasvoi 8,1 miljoonaan markkaan (1994: 4,4 Mmk).

Pohjoismaissa ilmasto- ja maasto-olot ovat poikkeavat. Tämän vuoksi paikallisten valmistajien osuus on edelleenkin merkittävä. Lännen Engineering Oy:n kaivurikuormaajien markkinaosuus Pohjoismaissa on noin 20 prosenttia. Kysynnän kasvun myötä markkinoille tuli uusia merkkejä. Lännen kaivurikuormaajat säilyttivät kuitenkin asemansa markkinajohtajana. Vankka pohjoismaisten asiakkaiden tarpeiden tunteminen ja joustavuus tarpeiden tyydyttämisessä on osoittautunut tärkeäksi kilpailukeinoksi.

Maarakennuskonemarkkinoilla suhdannevaihtelut ovat suuria. Kannattavuuden säilyttäminen kysynnän pienentyessä vaatii suurta joustavuutta. Kokoonpanotyön osuutta Lännen Engineering Oy:n tuotannossa on lisätty joustavuuden parantamiseksi. Lännen Engineering Oy:n toiminta on suunniteltu niin, että yhtiö pystyy tekemään tulosta myös alenevan kysynnän aikana.

Suomen Rakennuskone Oy on vahvistanut asemaansa johtavana maarakennuskoneiden jakeluyhtiönä. Yhtiön markkinaosuus Suomessa on yli 20 prosenttia. Suomen Rakennuskone Oy:llä on edustuksessaan Lännen-kaivurikuormaajien ja -kaivukoneiden lisäksi maailman toiseksi suurimman maarakennuskonevalmistajan Komatsun tuotteet. Vahvoista merkeistä koostuva toisiaan täydentävä tuotevalikoima mahdollisti yhtiön voimakkaan kasvun.

Suomen Rakennuskone Oy on laajentanut toimintaansa Viroon avaamalla myyntipisteen Tallinnaan. Lännen- ja Komatsu-merkit on tehty tunnetuiksi Virossa. Pienillä markkinoilla Suomen Rakennuskoneella on mahdollisuus kasvaa merkittäväksi tekijäksi.

Lännen Maskin AB jatkoi myyjäverkostonsa laajentamista Ruotsissa. Epäedullisesta Ruotsin kruunun vaihtokurssista huolimatta yhtiön toiminta kehittyi positiivisesti ja liikevaihto kasvoi 77 prosenttia.

MAARAKENNUSTEKNIKKARYHMÄ, MMK	1995	1994
Liikevaihto	241,6	144,7
Osuus konsernin liikevaihdosta	31 %	22 %
Liikevoitto	8,1	4,4
Investoinnit	1,7	0,7
Henkilöstö keskimäärin	175	165
Liikevaihto yksiköittäin		
Lännen Engineering Oy	99,0	70,4
Suomen Rakennuskone Oy	169,1	87,2
Lännen Maskin AB	31,0	17,5
Uspek Oy	5,6	8,3
Sisäiset myynnit	-63,1	-38,7
	241,6	144,7

Muut liiketoiminnot

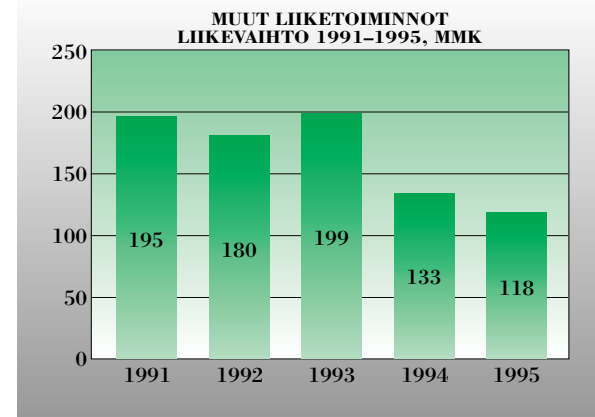
**Johtaja
Jorma Aarnio
Lännen Rehu**

**Johtaja
Pekka Kurri
Lännen Plant Systems
Lännen Maatalousosasto**

MUUT LIIKETOIMINNOT, MMK	1995	1994
Liikevaihto	117,8	133,4
Osuus konsernin liikevaihdosta	15 %	21 %
Liikevoitto	14,8	15,9
Investoinnit	9,1	5,1
Henkilöstö keskimäärin ¹⁾	84	102
¹⁾ Sisältää konsernihallinnon henkilökunnan		
Liikevaihto yksiköittäin		
Lännen Rehu	63,9	78,5
Lännen Plant Systems	23,7	21,2
Lännen Maatalousosasto	32,0	30,8
Muu myynti	3,3	10,9
Sisäiset myynnit	-5,1	-8,0
	117,8	133,4

Lännen Rehu

Lännen Rehu toimittaa raaka-aineita rehuteollisuudelle, valmistaa alihankkijana valmiita rehuseoksia sekä myy rehuja omalla Mella-tuotemerkillään keskusliikkeiden kautta maataloilta. Lännen rehuista ja teollisuudelle myytävistä raaka-aineista noin 90 prosenttia käytetään nautakarjan rehuina.

Rehuteollisuudessa ensimmäinen EU-jäsenyysvuosi laski odotusten mukaisesti rehujen ja rehuraaka-aineiden hintoja. Lännen Rehun liikevaihto aleni 19 prosenttia ja oli 63,9 miljoonaa markkaa (1994: 78,5 Mmk). Teollisten rehujen käytön lisääntymisen vuoksi Lännen Rehun liikevaihto aleni hinnamuutosta vähemmän.

Tuotteiden korkea laatu, suoraan sokeritehtaalta saatavat raaka-aineet sekä niiden käsittelyn ja tuotannon korkea hygieniataso ovat Lännen Rehun kilpailuetuja. Rehuteollisuudessa hygieniavaatimusten kiristyminen on asettanut uusia vaatimuksia omavalvonnalle. Jo toteutetut ja meneillään olevat investoinnit parantavat edelleen jo aikaisemminkin korkeaa hygieniatasoamme.

Maatalouden kannattavuusedellytysten heikkeneminen edellyttää kaikilta tuotantopanosien toimittajilta toimintojen tehostamista ja kustannusten alentamista. Rakennemuutos johtaa väistämättä tilakoon suurenemiseen. Jatkossa rehujen käsittelyssä siirrytään entistä enemmän säkkitavarasta irtorehuihin.

Lännen Rehun tilikauden merkittävin investointi oli automaattisen irtolastausaseman rakentaminen. Investoinnit tilikauden aikana olivat yhteensä 5,9 miljoonaa markkaa (1994: 0,8 Mmk).

Lännen Rehu keskittyy erikoisrehujen ja sokeriteollisuuden sivutuotteisiin perustuvien rehujen valmistamiseen ja markkinointiin. Lännen Rehun kilpailukykyä maatalouden rakennemuutoksessa pyritään vahvistamaan toimintoja jatkuvasti kehittämällä ja valmistamalla entistä puhtaampia ja parempia tuotteita.

Lännen Plant Systems

Lännen Plant Systems kehittää, tuottaa ja markkinoi kasvien paakutaimituotantotekniikkaa ja istutuskoneita kansainvälisille

toimittaa taimitarhoille tuotannon vaatimia kokonaisjärjestelmiä. Lännen kehittämää taimiteknikkaa käytetään vihannes-, metsä- ja puutarhakasvien tuottamiseen.

Markkinoiden koko on maailmanlaajuisesti noin 500 miljoonaa markkaa. Tärkeimmät markkina-alueet ovat Pohjoismaat, Länsi-Eurooppa, Oseanian alue ja USA. Projektitoimitukset ovat suuntautuneet pääosin Venäjälle.

Tilikauden aikana pohjoismaisten taimitarhojen investointien taso oli alhainen. Yksikön liikevaihto kasvoi kuitenkin 23,7 miljoonaa markkaan (1994: 21,2 Mmk). Viennin osuus liikevaihdosta oli 57 prosenttia (1994: 63 %).

Tilikauden investoinnit olivat 0,7 miljoonaa markkaa ja ne kohdistuivat uusien kennomuottien hankintaan. Tuotekehityskohteina olivat puoliautomaattinen ja automaattinen istutuskone sekä kenojen kylvökoneiden kehittäminen.

Metsätaimtarhat keskittyvät jatkossa kotimaassa entistä harvempiin ja suurempiin yksiköihin. Paperista valmistetuista kenoista siirrytään vähitellen Lännen Plantek -tyyppisiin muovikenoihin. Taimitarhojen investoinnit uuteen tekniikkaan lisääntyvät seuraavan viiden vuoden aikana. Lännen Plant Systems on tuotekehityksessään valmistautunut markkinoiden muutoksiin sekä kenojen että niiden käsittelytekniikan osalta.

Lännen Maatalousosasto

Lännen Maatalousosasto hankkii Lännen Tehtaiden tarvitsemat kotimaiset vihannesraaka-ainekasvit sopimusviljelijöiltä. Tämän lisäksi Maatalousosasto vastaa Sucros Oy:n Säskylän tehtaan käyttämien sokerijuurikkaiden hankinnasta. Kasvien koetoimintaa harjoitetaan Lännen Tehtaiden Räpin koetilalla Köyliössä. Yksikkö viljelyttää yhteensä 11 eri kasvia ja sillä on 1.400 viljelysopimusta.

Tilikauden aikana sopimusviljelijät toimittivat 347 miljoonaa kiloa sokerijuurikkaita ja 14 miljoonaa kiloa vihanneksia. Kylvökauden sateista huolimatta satomäärät olivat suunnitelmien mukaiset ja raaka-aineiden laatu oli hyvä. Ainoastaan pakastehernesato jäi jonkin verran suunniteltua pienemmäksi.

Maatalousosaston liikevaihto oli 32,0 miljoonaa markkaa (1994: 30,8 Mmk). Maatalousosaston liikevaihto koostuu viljelytarvikkeiden mynnistä sopimusviljelijöille ja viljelyttämiseen liittyvien palvelujen mynnistä.

Sopimusviljelijöiden pelloilla ja omalla koetilalla on pyritty vähentämään ympäristön kuormittamista ja ravinteiden huuhtoutumista. Tavoitteena on tuottaa puhtaita ja hyväarvoisia kasviksia.

Ensimmäisenä EU-vuonna raaka-aineiden hinnat oli sopeutettava viljelijöiden kanssa EU-tasolle. Hinnat alenivat keskimäärin 20 prosenttia. Kiinnostus sokerijuurikkaan ja vihanneksen viljelyyn säilyi kuitenkin hyvänä ja viljelymäärät lisääntyivät jonkin verran edellisestä vuodesta. Myös vuoden 1996 viljelymahdollisuudet näyttävät säilyneen varsin hyvinä. Pakasteherneen viljelyä pyritään lisäämään.

Lännen Tehtaat

Organisaatio, toimialat ja hallinto 4.3.1996

Konsernijohto

Toimitusjohtaja
OLLI KARKKILA

Talous- ja hallintojohtaja
ERKKI LEPISTÖ

Elintarvikeryhmä

Johtaja
TOM KAVANDER

Lännen Sokeri
Johtaja
ILKKA JASKARI

Apetit-yksikkö
Johtaja
TOM KAVANDER

Polar Lake Oy
Toimitusjohtaja
JOUNI MÄKITALO

Osakkuusyhtiö:
Sucros Oy

*Maarakennus-
tekniikkaryhmä*
Toimitusjohtaja
MARKKU ROUTASALO

Lännen
Engineering Oy
Toimitusjohtaja
MARKKU
ROUTASALO

Suomen
Rakennuskone Oy
Toimitusjohtaja
RAIMO REKO

Lännen Maskin AB
Toimitusjohtaja
MAX
KVICKSTRÖM

Muut liiketoiminnot

Lännen Rehu
Johtaja
JORMA AARNIO

Lännen Plant
Systems
Johtaja
PEKKA KURRI

Lännen
Maatalousosasto
Johtaja
PEKKA KURRI

Osakkuusyhtiöt:
Oy Potma Ltd
Harviala Oy

Edessä (oik.) Heikki Harjuvaara, Seppo Lähteenmäki Matti Ruosteenoja. Takana (oik.) Olli Karkkila, Tapio Reponen, Juha Korkeaoja, Lauri Jalli.

Hallitus

HEIKKI HARJUVAARA
puheenjohtaja
varatoimitusjohtaja
Eura

JUHA KORKEAOJA
varapuheenjohtaja
kansanedustaja
Kokemäki

LAURI JALLI
varatoimitusjohtaja
Lahti

TAPIO REPONEN
professori
Turku

MATTI RUOSTEENOJA
maanviljelijä
Eura

OLLI KARKKILA
toimitusjohtaja
Säkylä

Hallintoneuvosto

SEPPO LÄHTEENMÄKI
puheenjohtaja
kunnallisneuvos
maanviljelijä
Kokemäki

TOM LILJESTRÖM
varapuheenjohtaja
sijoitusjohtaja
Kauniainen

ANTTI BÄRLUND
maanviljelijä
Nakkila

TAPANI EHTAMO
maanviljelijä
Köyliö

MATTI ESKOLA
maanviljelijä
Oripää

RAINER FALLILA
maanviljelijä
Uvila

HEIKKI HALKILAHTI
hallintojohtaja
Kauniainen

JUSSI HANTULA
maanviljelijä
Seinäjoki

HANNU HARJUNMAA
maanviljelijä
Vampula

ESA HÄRMÄLÄ
puheenjohtaja
Helsinki

PASI JAAKKOLA
maanviljelijä
Eurajoki

JOUNI JUNNILA
pääluottamus mies
Säkylä

REIJO JÄRVI
pääluottamus mies
Huittinen

TIMO KAILA
luottamus mies
Kauttua

JOUNI KAITILA
maanviljelijä
Laitila

KARI KATILA
maanviljelijä
Kiukainen

ANTTI KULMALA
maanviljelijä
Huittinen

SEPPO KYLMÄNEN
toimitusjohtaja
Espoo

VESA LAMMELA
toimitusjohtaja
Kiukainen

HÅKAN MALM
maanviljelijä
kansanedustaja
Maalahti

JUHA NEVAVUORI
maanviljelijä
Kalanti

SIMO SAVO
maanviljelijä
Pöytyä

SEPPO SIIVONEN
luottamus mies
Säkylä

PIRKKO TYÖLÄJÄRVI
maaherra
Turku

Tilintarkastajat

KALLE HOSSI
pankinjohtaja
Pori

KAUKO LEHTONEN
KTM, KHT
Turku

PEKKA NIKULA
ekonomi, KHT
Helsinki

MATTI OLLILA
pankinjohtaja
Kokemäki

Varatilintarkastajat

REINO MAJALA
professori
Turku

JARMO PERTTULA
maanviljelijä
Säkylä

Hallituksen toimintakertomus 1995

Toimintaympäristö

Vuoden 1995 toimintaa suunniteltaessa vallitsi epävarmuus Euroopan unionin jäsenyyden vaikutuksista elintarvike- ja rehuteollisuuteen. EU-jäsenyys vakautti ennakoimallamme tavalla Lännen Tehtaiden toimintaedellytyksiä. EU-jäsenyyden tuomat muutokset vaikuttavat tuotteiden hintatasoon täydellä painollaan kuitenkin vasta vuonna 1996. Elintarvike- ja rehuteollisuuden kannalta on tärkeää, että maatalouspoliittisin päätöksin varmistetaan suomalaisten raaka-aineiden saanti.

Elintarvikkeiden kuluttajahinnat laskivat 11 prosenttia, mikä lisäsi elintarvikkeiden kysyntää. Rehujen hinnat laskivat lähes 40 prosenttia. Pakasteiden kulutus kasvoi toisena peräkkäisenä vuonna. Suomessa pakasteiden kulutus on alhainen verrattuna muihin Pohjoismaihin ja kulutuksen arvioidaan kasvavan tulevina vuosina.

Sokeriteollisuuden EU-ratkaisun yhteydessä saama sokerikiintiö jäi tavoitetta pienemmäksi. Ratkaisun jälkeen saatu raakasokerin 20 miljoonan kilon lisäksi kiintiö mahdollisti kuitenkin sokeriteollisuuden toiminnan lähes aikaisemmassa laajuudessaan.

Venäjä ja lähialueet ovat Lännen Tehtaille kiinnostava markkina-alue ja antavat yhtiölle uusia mahdollisuuksia. Venäjän kaupan kasvu hidastui kuitenkin tilapäisesti uusien viranomaissäännösten vuoksi. Pitkällä aikavälillä Venäjän kauppa tulee kasvamaan.

Maarakennuskoneiden kysyntä kasvoi voimakkaasti erityisesti alkuvuonna. Maarakennuskoneiden kauppa ei ole kuitenkaan vielä tasolla, jota konekannan ikärakenteen säilyminen nykyisellä tasolla edellyttäisi. Epävarmuus kansantalouden kehityksestä pienensi tilauskantaa vuoden jälkimmäisellä puoliskolla.

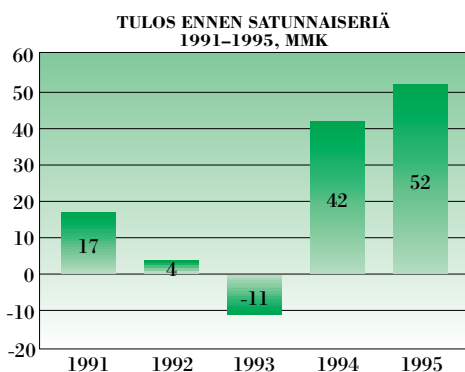
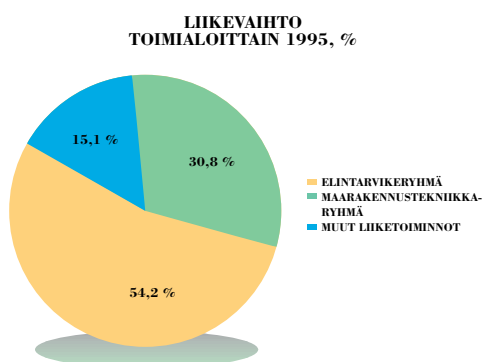
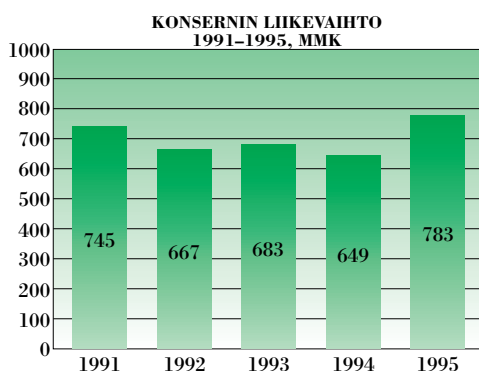
Konsernirakenne

Tilikauden aikana ostettiin Apetit-tuotemerkki ja siihen liittyvät pakasteliiketoiminnot Ingman Foods Oy Ab:lta. Toiminta siirtyi Lännen Tehtaille 1.5. alkaen. Haltuunotto toteutettiin vuoden loppuun mennessä ja liiketoiminnot liitettiin osaksi elintarvikeryhmää.

Apetit-liiketoimintojen kaupan yhteydessä hankittiin Ingman Foods Oy Ab:lta sen omistamat Lännen Pakaste Oy:n osakkeet. Lännen Pakaste Oy fuusioitiin Lännen Tehtaat Oy:öön 31.12.1995.

Heinäkuun 1. päivänä toteutetulla kaupalla Lännen Tehtaat osti elintarvikkeiden Venäjän kauppaan erikoistuneen Polar Lake Oy:n osakkeista 81 prosenttia, minkä jälkeen Polar Lake Oy:stä tuli Lännen Tehtaat Oy:n kokonaan omistama tytäryhtiö.

Vesistöjen kunnostuksessa käytettävien koneiden markkinointiin erikoistuneen Aquamec Oy:n liiketoiminnot myytiin elokuussa.

Tilikauden päättyessä Lännen Tehtaat -konserniin kuului viisi liiketoimintaa harjoittavaa osakeyhtiötä. Emoyhtiö Lännen Tehtaat Oy harjoittaa elintarvike-, rehu- ja taimiteknologialiketoimintaa. Tytäryhtiö Polar Lake Oy vastaa elintarvikeviennistä Venäjälle ja Baltiaan. Lännen Engineering Oy valmistaa maarakennuskoneita. Suomen Rakennuskone Oy markkinoi Lännen- ja Komatsu-maarakennuskoneita Suomessa. Lännen Maskin AB markkinoi Lännen-maarakennuskoneita Ruotsissa.

Konsernitilinpäätökseen on otettu mukaan liiketoimintaa harjoittavat osakkuusyhtiöt Sucros Oy (konserni), Oy Potma Ltd, Harviala Oy ja Oy Atraco Ab.

Toiminnallisesti Lännen Tehtaat on jaettu kolmeen liiketoimintaryhmään. Elintarvikeryhmän muodostavat Lännen Tehtaat Oy:n yksiköt Apetit ja Lännen Sokeri sekä Polar Lake Oy. Maarakennustekniikkaryhmään kuuluvat Lännen Engineering Oy, Suomen Rakennuskone Oy ja Lännen Maskin AB. Muihin liiketoimintoihin kuuluvat Lännen Tehtaat Oy:n yksiköistä Lännen Rehu, Lännen Maatalousosasto ja Lännen Plant Systems.

Osakkuusyhtiöistä Sucros Oy kuuluu elintarvikeryhmään. Oy Potma Ltd, Harviala Oy ja Oy Atraco Ab kuuluvat muihin liiketoimintoihin.

Liikevaihto

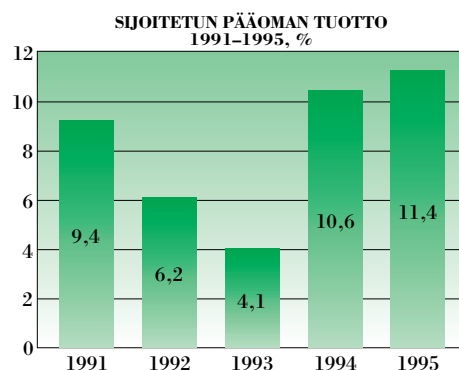
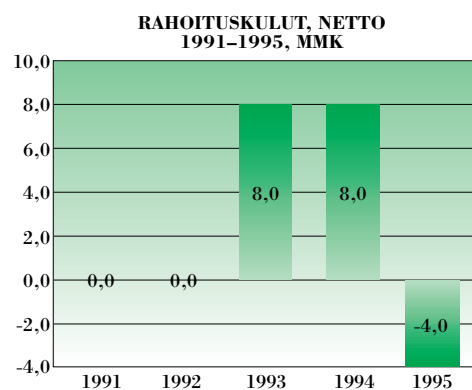
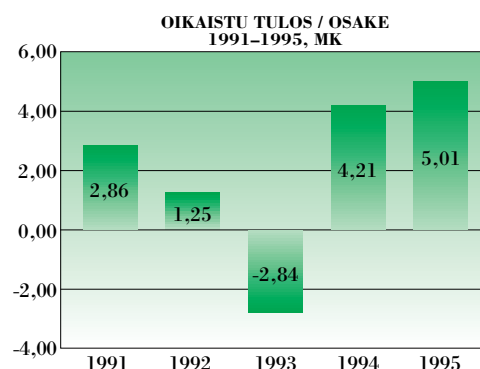
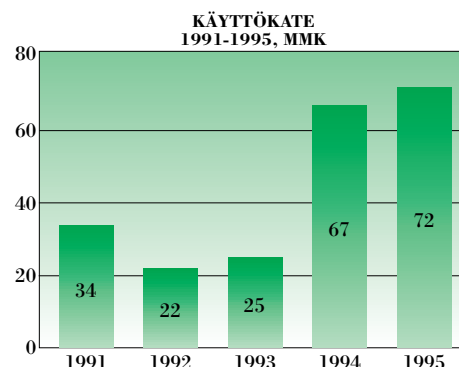
Lännen Tehtaiden konserniliikevaihto oli 783,1 miljoonaa markkaa (1994: 648,9 Mmk). Liikevaihdon kasvu oli 21 prosenttia. Liikevaihdesta elintarvikeryhmän osuus oli 54 prosenttia (1994: 57 %), maarakennustekniikkaryhmän 31 prosenttia (1994: 22 %) ja muiden liiketoimintojen 15 prosenttia (1994: 21 %).

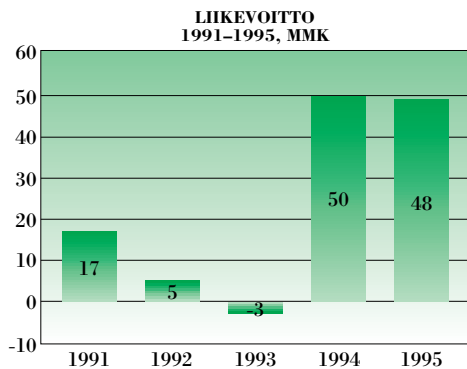
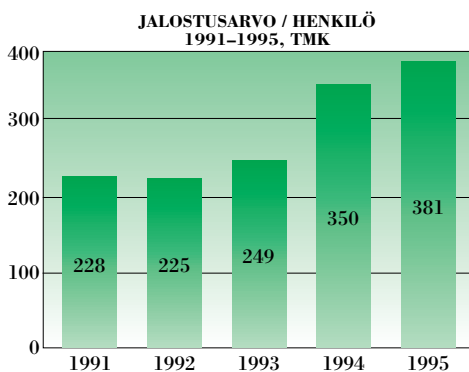
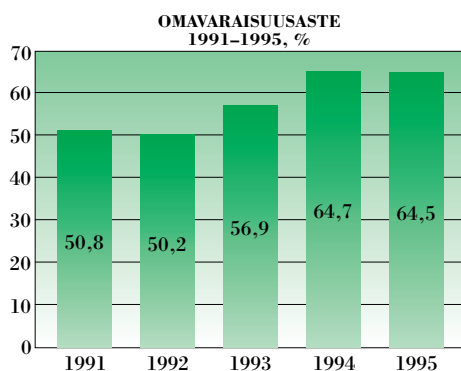
Liiketoiminnan muihin tuottoihin sisältyy kauppa- ja teollisuusministeriön maksamia EU-jäsenyyteen liittyviä varastojen arvonalennuskorvauksia 4,1 miljoonaa markkaa.

Elintarvikeryhmän liikevaihto oli 423,7 miljoonaa markkaa ja kasvoi 14 prosenttia (1994: 370,8 Mmk). Elintarvikeryhmän liikevaihtoa kasvatti 1.5. ryhmään liitetyt Apetit-liiketoiminnot 47 miljoonalla markalla ja 1.7. lukien ryhmään liitetty Polar Lake Oy 18 miljoonalla markalla. Elintarvikeryhmän liikevaihdon kasvua heikensi teollisuushiltojen edellisvuotta pienempi myynti.

Maarakennustekniikkaryhmän liikevaihto oli 241,6 miljoonaa markkaa (1994: 144,7 Mmk), mikä oli 67 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Lännen Engineering Oy:n liikevaihto kasvoi 41 prosenttia 99,0 miljoonaan markkaan (1994: 70,4 Mmk). Erityisesti raskaiden maarakennuskoneiden hyvän kysynnän vuoksi Suomen Rakennuskone Oy:n liikevaihto lähes kaksinkertaistui edelliseen vuoteen verrattuna ja oli 169,1 miljoonaa markkaa (1994: 87,2 Mmk).

Muiden liiketoimintojen liikevaihto aleni 12 prosentilla 117,8 miljoonaan markkaan (1994: 133,4 Mmk). Muiden liiketoimintojen liikevaihdon pieneneminen johtui EU-jäsenyyden aiheuttamasta rehujen hintojen alenemisesta. Lännen Plant Systemsin ja Maatalousosaston liikevaihto

kasvoi yhteensä 3,7 miljoonaa markkaa.

EU-jäsenyyden aiheuttama hintojen alennus pienensi konsernin liikevaihtoa noin 51 miljoonalla markalla.

Lännen Tehtaiden vienti kasvoi 96 prosentilla 79,5 miljoonaan markkaan (1994: 40,6 Mmk). Viennin osuus liikevaihdosta oli 10 prosenttia (1994: 6 %). Viennistä oli elintarvikkeita 20,1 miljoonaa markkaa ja maarakennuskoneita 46,0 miljoonaa markkaa. Loppuosa viennistä oli taimiteknologiatuotteita ja rehuja. Viennistä 34,7 miljoonaa markkaa suuntautui Venäjälle.

Emoyhtiö Lännen Tehtaat Oy:n liikevaihto kasvoi 14 prosenttia ja oli 492,9 miljoonaa markkaa (1994: 431,8 Mmk).

Taloudellinen asema

Lännen Tehtaiden vakaa tuloskehitys jatkui. Käyttökate oli 71,6 miljoonaa markkaa (1994: 66,7 Mmk). Käyttökateprosentti aleni ja oli 9,1 prosenttia (1994: 10,3 %). Käyttökateprosentin alenemiseen vaikuttivat myynnin rakenteessa tapahtuneet muutokset, kun kauppaa harjoittavien Suomen Rakennuskone Oy:n ja Polar Lake Oy:n osuudet liikevaihdosta kasvoivat. Muut kulut kasvoivat 20 prosentilla 43,5 miljoonaan markkaan (1994: 36,2 Mmk) myynti- ja markkinointitoimintojen vahvistamisen vuoksi.

Tilikauden aikana tehty Apetit-yritysosto lisäsi suunnitelman mukaisia poistoja ja ne nousivat 23,5 miljoonaan markkaan (1994: 17,0 Mmk). Kasvaneiden poistojen vuoksi liikevoitto jäi jonkin verran edellisvuotta pienemmäksi ja oli 48,1 miljoonaa markkaa (1994: 49,7 Mmk).

Rahoitustuotot ylittivät rahoituskulut 3,8 miljoonalla markalla (1994: -8,0 Mmk). Tulos ennen satunnaiseriä oli 51,9 miljoonaa markkaa (1994: 41,7 Mmk). Tilikauden voittoa pienentävät aikaisempien vuosien valituksenalaiset verot yhteensä 9,4 miljoonalla markalla.

Sijoitetun pääoman tuotto nousi 11,4 prosenttiin (1994: 10,6 %). Oman pääoman tuotto oli 7,4 prosenttia (1994: 7,4 %). Kertaluonteiset aikaisempien vuosien verot alensivat oman pääoman tuottoa 1,6 prosenttiyksiköllä.

Elintarvikeryhmän liikevoitto oli 25,2 miljoonaa markkaa (1994: 29,4 Mmk). Elintarvikeryhmän kannattavuutta heikensi teollisuushiljojen kysynnän aleneminen. Maarakennustekniikkaryhmän liikevoitto kasvoi 8,1 miljoonaan markkaan (1994: 4,4 Mmk). Erityisesti Suomen Rakennuskone Oy:n tuloskehitys oli hyvä. Muiden liiketoimintojen liike-

voitto oli 14,8 miljoonaa markkaa (1994:15,9 Mmk).

Vuonna 1993 perustettu osakkuusyhtiö Harviala Oy ei saavuttanut kannattavuustavoitteitaan ja yhtiön toiminta oli lievästi tappiollista. Lännen Tehtaat Oy:n vastuut Harviala Oy:ssä ovat 9,2 miljoonaa markkaa.

Investoinnit

Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen olivat 81,5 miljoonaa markkaa (1994: 26,4 Mmk). Investoinneista 23,6 miljoonaa markkaa oli konsernissa

Merkittävin investointi oli Apetit-tuotemerkin ja -liiketoimintojen hankkiminen, 37,7 miljoonaa markkaa, sekä Lännen Pakaste Oy:n 50 prosentin omistusosuuden ostaminen, 22,7 miljoonaa markkaa. Muut investoinnit olivat yhteensä 21,1 miljoonaa markkaa.

Rahoitus

Lännen Tehtaiden rahoitusrakenne säilyi edelleen hyvänä. Omavaraisuusaste oli vuoden lopussa 64,5 prosenttia (1994: 64,7 %). Investoinnit rahoitettiin kassavaroin ja maksuvalmius oli hyvä koko tilikauden ajan. Luottotappioita kirjattiin konsernissa 1,1 miljoonaa markkaa (1994: 0,9 Mmk).

Yhtiökokous, osakepääoma ja osakkaat

Lännen Tehtaat Oy:n varsinainen yhtiökokous päätti 20.4.1995 korottaa yhtiön jakaman osingon kahteen markkaan osakkeelta.

Emoyhtiön osakepääoma oli vuoden lopussa 60,6 miljoonaa markkaa (1994: 60,6 Mmk). Yhtiön osakkeet liitettiin arvo-osuusjärjestelmään 24.4.1995.

Arvo-osuusjärjestelmään siirtymisen yhteydessä yhtiön osakkeenomistajia koskevat tiedot tulivat aikaisempaa luotettavammiksi. Arvo-osuusrekisterin mukaan osakkeenomistajia oli tilikauden päättyessä 7.118. Helsingin Arvopaperipörssissä vaihdettiin 541 161 osaketta (1994: 737 403) eli 8,9 prosenttia (1994: 12,2 %) osakekannasta. Yhtiön osakkeen kurssi vaihteli tilikauden aikana 30 markan ja 41 markan välillä.

Osakekohtainen tulos kasvoi 19 prosentilla ja oli 5,01 markkaa (1994: 4,21 mk). Tilikauden päättyessä osakkeen kurssi oli 36 markkaa (1994: 35,50 mk) ja yhtiön markkina-arvo 218,1 miljoonaa markkaa (1994: 215,1 Mmk).

Henkilöstö

Konsernin palveluksessa oli tilikauden aikana keskimäärin 422 henkilöä (1994: 420 henkilöä). Emoyhtiön keskimääräinen henkilökuntamäärä oli 163 (1994: 166 henkilöä).

Hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajille maksetut palkkiot konsernissa olivat yhteensä 3,2 miljoonaa markkaa (1994: 2,7 Mmk). Konsernin muun henkilökunnan palkat olivat 58,3 miljoonaa markkaa (1994: 55,9 Mmk).

Emoyhtiön maksamat palkat olivat yhteensä 26,4 miljoonaa markkaa (1994: 24,6 Mmk). Hallintoneuvoston, hallituksen ja toimitusjohtajan palkat ja palkkiot olivat yhteensä 1,2 miljoonaa markkaa (1994: 1,0 Mmk). Muun henkilökunnan palkat olivat yhteensä 25,2 miljoonaa markkaa (1994: 23,6 Mmk).

Tuotekehitys

Elintarvikeryhmän tuotekehityksessä pääpaino oli valmisruokien tuotannon uudelleen järjestämisessä. Vuoden aikana vahvistetun tuotekehitysohjelman painopiste on pakastettujen valmisruokien kehittämisessä.

Maarakennustekniikkaryhmässä on meneillään kaivukoneiden tuotemalliston uudistaminen.

Ympäristöasiat

Tilikauden aikana otettiin käyttöön jätevedenpuhdistamon ja prosessijätteiden kompostointialueet. Investoinnin kustannukset olivat 1,0 miljoonaa markkaa. Jätteiden lajitteluun ja määrän vähentämiseen tähtäävän toimenpideohjelman piiriin kuuluvat kaikki toiminnot.

Omalla koetilalla saatuja kokemuksia voitiin hyödyntää sopimusviljelijöiden ympäristöasioiden kehittämisessä. Neuvonnalla ja ohjauksella edistettiin sopimusviljelijöiden toimenpiteitä ravinteiden huuhtoutumisen estämiseksi.

Tilikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat

Lännen Tehtaat Oy on neuvotellut sopimuksen Tresko Food Oy:n osakkeiden ostamisesta. Sopimuksen mukaan teollisuusneuvos Esko Eela luovuttaa apportina omistamansa Tresko Food Oy:n osakkeet (55,6 %) Lännen Tehtaat Oy:lle ja Lännen Tehtaat Oy tarjoaa Esko Eelan merkittäväksi apporttiomaisuutta vastaan 6,0 prosenttia Lännen Tehtaat Oy:n osakkeista. Suunnattu anti tulee käsiteltäväksi Lännen Tehtaat Oy:n varsinaisessa yhtiökokouksessa 11.4.1996.

Lännen Tehtaat Oy:n tarkoituksena on hankkia omistukseensa Tresko Food Oy:n koko osakekanta.

Alkaneen vuoden näkymät

Yhtiön vuonna 1995 hankkima Apetit-tuotemerkki parantaa elintarvikeryhmän kilpailuedellytyksiä. Apetit-pakasteliiketoiminnot ovat mukana koko tilikauden, mikä vaikuttaa liikevaihtoa ja tulosta parantavasti. Tresko Food Oy:n osakkeiden hankkiminen lisää toteutuessaan liikevaihtoa alkaneella tilikaudella noin 70 miljoonalla markalla. Tresko Food Oy:n hankinnalla saavutettavat synergiaedut vaikuttavat tulokseen vasta vuonna 1997. Vuonna 1995 suoritettujen tehostamistoimenpiteiden johdosta elintarvikeryhmän kannattavuus paranee.

Rehuteollisuudessa Euroopan unionin hintatason mukaiset aikaisempaa merkittävästi alhaisemmat hinnat alentavat toiminnan tulosta. Lännen Plant Systemsin liikevaihto ja kannattavuus säilyvät vuoden 1995 tasolla.

Maarakennuskoneiden kysynnän kasvu on pysähtynyt ja tilauskanta on aikaisempaa pienempi. Liikevaihto alenee kuluvalla tilikaudella ja tuloksen arvioidaan jäävän jonkin verran pienemmäksi kuin vuonna 1995.

Uusien liiketoimintojen liittämisen johdosta Lännen Tehtaiden liikevaihto kasvaa yli 800 miljoonan markan. Ristiriitaisista suhdanneodotuksista huolimatta tuloksen arvioidaan säilyvän vuoden 1995 tasolla.

Hallituksen voitonjakoesitys

Lännen Tehtaat Oy:n tilikauden voitto on 33.930.373,67 markkaa. Hallitus esittää, että osakepääomalle 60.577.760 markkaa jaetaan osinkoa 20 prosenttia eli 12.115.552 markkaa ja loput 21.814.821,67 markkaa siirretään aikaisempien vuosien voittojäännöstilille.

Konsernin tuloslaskelma

	1.1.–31.12.1995 1.000 mk	1.1.–31.12.1994 1.000 mk
Liikevaihto (1)	783 087	648 885
Valmisteverastojen muutos	14 098	4 311
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	14 116	15 940
Liiketoiminnan muut tuotot (2)	7 869	3 114
Kulut:		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat:		
Ostot tilikauden aikana	602 708	494 955
Varastojen muutos	3 102	-13 638
Ulkopuoliset palvelut	8 941	7 501
Henkilöstökulut (3)	80 430	72 684
Vuokrat	8 870	7 846
Muut kulut	43 515	36 237
Kulut yhteensä	747 566	605 585
Käyttökate	71 604	66 665
Poistot (4)		
Käyttöomaisuudesta ja muista pitkävaikutteisista menoista	-22 531	-16 971
Konserniliikearvon poisto	-970	-1
Liikevoitto	48 103	49 693
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Osinkotuotot	346	467
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista	3 206	4 034
Korkotuotot lyhytaikaisista sijoituksista	8 487	7 731
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	495	1 087
Kurssierot	92	-1 020
Korkokulut	-7 183	-8 837
Muut rahoituskulut	-1 604	-5 475
Poistot sijoituksista		-6 000
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	3 839	-8 013
Voitto ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja	51 942	41 680
Satunnaiset tuotot ja kulut: (6)		
Satunnaiset tuotot	204	
Satunnaiset kulut	-390	
Satunnaiset tuotot ja kulut yhteensä	-186	
Voitto ennen varauksia ja veroja	51 756	41 680
Poistoeron muutos (4)	66	-12 108
Vapaaehtoisten varausten vähennys	8 145	35 262
Välittömät verot:		
Tilikaudelta	-11 018	-10 551
Aikaisemmilta tilikausilta	-9 425	-532
Tilikauden voitto	39 524	53 751
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta	-1 145	-5 071
Konsernin tilikauden voitto	38 379	48 680

Konsernin tase

	31.12.1995 1.000 mk	31.12.1994 1.000 mk
VASTAAVAA		
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet (7)	16 554	1 637
Liikearvo (8)	28 937	10 443
Konserniliikearvo (9)	3 880	
Muut pitkävaikutteiset menot (10)	452	614
	49 823	12 694
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	16 114	16 114
Rakennukset ja rakennelmat (11)	80 989	82 653
Koneet ja kalusto (12)	43 182	44 868
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	4 088	652
	144 373	144 287
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset		
Osakkuusyrittösosakkeet ja -osuudet (13)	100 548	102 117
Muut osakkeet ja osuudet (13)	9 934	11 868
Lainasaamiset (14)	7 860	9 279
	118 342	123 264
Arvostuserät (15)	1 388	9 226
Vaihto- ja rahoitusomaisuus		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	29 427	37 154
Keskeneräiset tuotteet	6 011	4 926
Valmiit tuotteet/tavarat	81 662	57 522
Ennakkomaksut	103	6
	117 203	99 608
Saamiset		
Myyntisaamiset	98 996	74 721
Lainasaamiset	93	206
Siirtosaamiset	15 577	28 360
	114 666	103 287
Rahoitusomaisuusarvopaperit		
Muut arvopaperit	11 545	52 739
Rahat ja pankkisaamiset	101 030	118 108
	658 370	663 213

	31.12.1995 1.000 mk	31.12.1994 1.000 mk
VASTATTAVAA		
Oma pääoma (17)		
Sidottu oma pääoma		
Osakepääoma	60 578	60 578
Vararahasto	118 831	118 831
Arvonkorotusrahassto	4 599	4 599
	184 008	184 008
Vapaa oma pääoma		
Käyttörahassto	43 000	43 000
Edellisten tilikausien voitto	44 167	11 650
Tilikauden voitto	38 379	48 680
	125 546	103 330
Vähemmistöosuus	3 583	21 499
Varaukset (18)		
Kertynyt poistoero	93 745	93 717
Vapaaehtoiset varaukset		
Siirtymävaraukset	17 026	25 171
Pakolliset varaukset	1 209	1 003
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen (19)		
Vaihtovelkakirjalainat	1 000	1 000
Lainat rahoituslaitoksilta	14 736	17 186
Eläkelainat	76 568	63 496
Vastuuvajausvelka eläkesäätiölle	1 067	1 688
	93 371	83 370
Lyhytaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	7 192	18 134
Eläkelainat	4 634	3 711
Saadut ennakot	1 116	1 934
Ostovelat	86 480	100 358
Siirtovelat	39 502	25 954
Muut lyhytaikaiset velat	958	1 024
	139 882	151 115
	658 370	663 213

Konsernin rahoituslaskelma

	1.1.–31.12.1995 1.000 mk	1.1.–31.12.1994 1.000 mk
Varojen hankinta		
Tulorahoitus		
Nettovoitto	38 379	31 654
Poistot	23 501	16 972
Varausten muutos	-7 911	-23 154
Tulorahoitus yhteensä	53 969	25 472
Pitkäaikaisista lainasaamisista	1 419	3 247
Käyttöomaisuuden myynnistä	3 771	10 978
Pitkäaikaisten velkojen lisäyksestä	18 737	3 248
Arvostuserien muutoksesta	7 838	1 687
Eliminoinnin muutoksesta omaan pääomaan	-4 048	
	27 717	19 160
	81 686	44 632
Varojen käyttö		
Investointeihin	60 984	26 372
Pitkäaikaisten velkojen vähennykseen	8 736	23 464
Vähemmistöosuuden muutokseen	17 916	-2 954
Osingonjako	12 115	8 160
	99 751	55 042
Nettokäyttöpääoman muutos	-18 065	-10 410
	81 686	44 632
Nettokäyttöpääoman muutos		
Rahat ja pankkisaamiset	-17 078	-42 578
Lyhytaikainen rahoitusomaisuus	-29 815	-35 803
Vaihto-omaisuus	17 595	17 538
Lyhytaikainen vieras pääoma	11 233	50 433
	-18 065	-10 410
Nettokäyttöpääoma 1.1.	222 627	233 037
Nettokäyttöpääoma 31.12.	204 562	222 627

Emoyhtiön tuloslaskelma

	1.1.–31.12.1995 1.000 mk	1.1.–31.12.1994 1.000 mk
Liikevaihto (1)	492 900	431 808
Valmisteverastojen muutos	13 496	-836
Liiketoiminnan muut tuotot (2)	5 881	3 520
Kulut:		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat:		
Ostot tilikauden aikana	403 093	358 156
Varastojen muutos	7 379	-10 409
Ulkopuoliset palvelut	3 783	2 291
Henkilöstökulut (3)	34 244	32 547
Vuokrat	4 778	3 416
Muut kulut	30 737	24 123
Kulut yhteensä	484 014	410 124
Käyttökate	28 263	24 368
Poistot käyttöomaisuudesta ja muista pitkävaikutteisista menoista (4)	-16 515	-11 446
Liikevoitto	11 748	12 922
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Osinkotuotot (5)	28 150	4 364
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista	3 206	4 034
Korkotuotot lyhytaikaisista sijoituksista (5)	7 411	6 683
Kurssierot	7	-811
Korkokulut (5)	-4 366	-6 069
Muut rahoituskulut	-851	-4 813
Poistot sijoituksista		-6 000
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	33 557	-2 612
Voitto ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja	45 305	10 310
Satunnaiset tuotot ja kulut: (6)		
Satunnaiset tuotot	4 645	
Satunnaiset kulut	-965	-400
Satunnaiset tuotot ja kulut yhteensä	3 680	-400
Voitto ennen varauksia ja veroja	48 985	9 910
Poistoeron muutos (4)	4 137	-12 669
Vapaaehtoisten varausten vähennys	3 233	35 073
Välittömät verot:		
Tilikaudelta	-13 068	-8 149
Aikaisemmilta tilikausilta	-9 357	-108
Tilikauden voitto	33 930	24 057

Emoyhtiön tase

	31.12.1995 1.000 mk	31.12.1994 1.000 mk
VASTAAVAA		
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet (7)	15 522	1 637
Liikearvo (8)	28 931	5 236
Muut pitkävaikutteiset menot (10)	198	2 202
	44 651	9 075
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	15 812	15 812
Rakennukset ja rakennelmat (11)	93 263	72 718
Koneet ja kalusto (12)	35 689	22 225
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	4 088	651
	148 852	111 406
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset		
Tytäryhtiöosakkeet (13)	34 449	42 434
Muut osakkeet ja osuudet (13)	95 330	97 238
Lainasaamiset (14)	14 615	13 079
	144 394	152 751
Arvostuserät (15)	1 067	8 544
Vaihto- ja rahoitusomaisuus		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	18 127	23 886
Keskeneräiset tuotteet	533	726
Valmiit tuotteet/tavarat	48 796	17 028
Ennakkomaksut		6
	67 456	41 646
Saamiset (16)		
Myyntisaamiset	57 458	46 049
Lainasaamiset	1 349	1 824
Siirtosaamiset	12 633	22 824
	71 440	70 697
Rahoitusomaisuusarvopaperit		
Muut arvopaperit	11 543	52 739
Rahat ja pankkisaamiset	85 717	99 401
	575 120	546 259

	31.12.1995 1.000 mk	31.12.1994 1.000 mk
VASTATTAVAA		
Oma pääoma (17)		
Sidottu oma pääoma		
Osakepääoma	60 578	60 578
Vararahasto	118 831	118 831
Arvonkorotusrahasto	4 599	4 599
	184 008	184 008
Vapaa oma pääoma		
Käyttörahoasto	43 000	43 000
Edellisten tilikausien voitto	53 340	41 398
Tilikauden voitto	33 930	24 057
	130 270	108 455
Varaukset (18)		
Kertynyt poistoero	89 020	79 628
Vapaaehtoiset varaukset		
Siirtymävaraus	10 697	13 930
Pakolliset varaukset		197
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen (19)		
Lainat rahoituslaitoksilta	12 437	10 461
Eläkelainat	53 247	45 863
Vastuuvajausvelka eläkesäätiölle	1 066	1 431
	66 750	57 755
Lyhytaikainen (16)		
Lainat rahoituslaitoksilta	6 892	14 931
Eläkelainat	2 879	2 384
Saadut ennakot	549	54
Ostovelat	58 886	69 237
Siirtovelat	24 047	14 976
Muut lyhytaikaiset velat	1 122	704
	94 375	102 286
	575 120	546 259

Emoyhtiön rahoituslaskelma

	1.1.–31.12.1995 1.000 mk	1.1.–31.12.1994 1.000 mk
Varojen hankinta		
Tulorahoitus		
Nettovoitto	33 930	24 057
Poistot	16 515	11 446
Varausten muutos	5 961	-22 208
Tulorahoitus yhteensä	56 406	13 295
Pitkäaikaisista lainasaamisista	-1 536	3 247
Käyttöomaisuuden myynnistä	3 910	9 067
Pitkäaikaisten velkojen lisäyksestä	5 790	2 991
Arvostuserien muutoksesta	7 477	2 756
	15 641	18 061
	72 047	31 356
Varojen käyttö		
Investointeihin	76 169	22 334
Pitkäaikaisten velkojen vähennykseen	4 179	18 800
Osingonjako	12 115	6 058
	92 463	47 192
Nettokäyttöpääoman muutos	-20 416	-15 836
	72 047	31 356
Nettokäyttöpääoman muutos		
Rahat ja pankkisaamiset	-13 684	-33 647
Lyhytaikainen rahoitusomaisuus	-40 453	-44 229
Vaihto-omaisuus	25 810	9 579
Lyhytaikainen vieras pääoma	7 911	52 461
	-20 416	-15 836
Nettokäyttöpääoma 1.1.	162 197	178 033
Nettokäyttöpääoma 31.12.	141 781	162 197

Tilinpäätöksen liitetiedot 1995

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty emoyhtiön Lännen Teh-
taat Oy:n lisäksi seuraavat liiketoimintaa harjoittavat tytäryhti-
öt: Lännen Engineering Oy, Suomen Rakennuskone Oy, Län-
nen Maskin AB, Ruotsi, emoyhtiön vuoden lopussa sulautu-
nut Lännen Pakaste Oy, Polar Lake Oy 1.7. alkaen, selvitys-
tilassa olevat Lännen Taimistot Oy ja Uspek Oy (ent. Aquamec
Oy), kahdeksan tulevaa liiketoimintaa varten olemassa olevaa
yhtiötä sekä konserniyhtiöille kiinteistöjen vuokraustoimintaa
harjoittava Sedina Oy. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty
kaikki liiketoimintaa harjoittavat osakkuusyritykset: Sucros Oy
(konserni), Oy Potma Ltd, Harviala Oy ja Oy Atraco Ab.

Tarkemmat tiedot konserniin kuuluvista yrityksistä ja osak-
kuusyhtiöistä annetaan jäljempänä liitetietojen kohdassa "Ty-
tär- ja osakkuusyritykset ja muut osakkeet ja osuudet".

Konsernitilinpäätöksen laskentaperiaatteet

Keskinäinen osakkeenomistus on eliminoitu hankintameno-
menetelmällä. Konserniyhtiöiden väliset liiketapahtumat, nii-
den realisoitumattomat katteet, keskinäiset saamiset ja velat
samoin kuin sisäinen voitonjako on eliminoitu. Vähemmistö-
osuudet on erotettu konsernin omasta pääomasta ja tuloksesta
sekä esitetty omana eränään.

Muuntoerot

Ulkomaisten konserniyhtiöiden tilinpäätösluvut on muunnettu
Suomen markoiksi tilinpäätöspäivän Suomen Pankin keski-
kurssin mukaan. Valuuttakurssien muutoksista aiheutuneet
tase-erien hankintahetken ja tilinpäätöspäivän väliset muunto-
erot on sisällytetty konsernitaseen vastaavien arvostuseriin.

Osakkuusyritykset

Osakkuusyritykset on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pää-
omaosuusmenetelmällä. Konsernin omistusosuuden mukainen
osuus osakkuusyrityksien tilikauden nettotuloksesta on Sucros-
konsernin ja Oy Potma Ltd:n osalta esitetty ennen liiketoimin-
nan muita tuottoja, koska näiden yhtiöiden tuotanto liittyy vä-
littömästi emoyhtiön liiketoimintaan. Oy Atraco Ab:n ja Harvi-
ala Oy:n osalta osuus tuloksesta on esitetty rahoituserissä.

Käyttöomaisuuden arvostus

Käyttöomaisuus on aktivoitu hankintameno. Suunnitelman
mukaiset poistot on tehty tasapoistoina taloudellisen pitoajan
perusteella. Julkisesti noteeratut käyttöomaisuusosakkeet on
arvostettu alkuperäiseen hankintamenoon tai siihen alempaan
aikaisemman tilinpäätöksen kurssiin, jonka jälkeen ei ole ta-
pahtunut olennaisia muutoksia.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on esitetty muuttuvien menojen mukaisen
hankintameno tai sitä alemman todennäköisen myyntihinnan
määräisenä.

Valuuttamääräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu Suo-
men markoiksi tilinpäätöspäivän Suomen Pankin keskikurs-
siin. Syntyneet kurssierot on kirjattu tulosvaikutteisesti.

Verot

Emoyhtiön tuloslaskelmaan on kirjattu valituksenalaisia veroja
vuosilta 1990 ja 1991 yhteensä 9,4 miljoonaa markkaa.

Eläkekulujen jaksotus

Konsernin henkilöstön lakisääteinen eläketurva on hoidettu
eläkevakuutuksilla. Osittaiseen lisäeläketurvaan liittyvä vas-
tuuvajausvelka Lännen toimihenkilöiden eläkesäätiö s.r:lle on
esitetty taseen pitkäaikaisessa vieraassa pääomassa, vasta-
kirjaus arvostuserissä. Tilivuoden aikana emoyhtiö on suoritta-
nut eläkesäätiölle kannatusmaksuja 850.000 markkaa ja Län-
nen Pakaste Oy 261.190 markkaa. Eläkesäätiö on suljettu
vuonna 1982.

Emoyhtiön toimitusjohtajan eläkeiäksi on sovittu 60 vuotta.

Tuloslaskelman ja taseen liitetiedot 1995, 1.000 mk

1. Liikevaihto toimialoittain

	Konserni 1995	Emoyhtiö 1995
Elintarvikeryhmä	423 735	370 019
Maarakennustekniikkaryhmä	241 553	
Muut liiketoiminnot	117 799	122 881
Yhteensä	783 087	492 900
Vienti	79 525	15 483

Liikevaihto markkina-alueittain

Kotimaa	691 195	477 418
Euroopan yhteisö	44 362	7 427
Muu Eurooppa	39 119	3 639
Muut	8 411	4 416
Yhteensä	783 087	492 900

2. Liiketoiminnan muut tuotot

EU-varastokompensaatio	4 074	3 344
Vuokratuotot	1 267	2 458
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	2 209	
Muut	319	79
Yhteensä	7 869	5 881

3. Henkilöstökulut ja luontoisedut

Palkat	61 732	25 899
Muut henkilöstökulut	18 698	8 345
Yhteensä	80 430	34 244
Luontoisedut	985	610
Yhteensä	81 415	34 854

4. Poistot

Käyttöomaisuuden suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina todennäköisen käyttöiän perusteella alkuperäisistä hankintamenoista. Poistot perustuvat seuraaviin pitoaikoihin:

Rakennukset, kiviset ja puiset	22-30 vuotta
Muut rakennukset ja rakennelmat	10 vuotta
Koneet ja kalusto	5-10 vuotta
Aineettomat oikeudet	10 vuotta
Liikearvo	10 vuotta
Konserniliikearvo	5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	5-10 vuotta

Suunnitelman mukaiset poistot

	Konserni 1995	Emoyhtiö 1995
Aineettomat oikeudet	1 971	1 928
Liikearvo	3 506	2 855
Muut pitkävaikutteiset menot	128	3
Rakennukset ja rakennelmat	5 242	4 846
Koneet ja kalusto	11 684	6 883
Yhteensä	22 531	16 515

Konserniliikearvon poisto

970

Poistoeron muutos

Aineettomat oikeudet	35	35
Rakennukset ja rakennelmat	131	152
Koneet ja kalusto	-100	3 950
Yhteensä	66	4 137

Kirjanpidossa tehdyt EVL:n mukaiset poistot

Aineettomista oikeuksista	1 936	1 892
Liikearvosta	3 505	2 855
Muista pitkävaikutteisista menoista	128	3
Rakennuksista ja rakennelmista	1 845	1 462
Koneista ja kalustosta	6 937	2 933
Yhteensä	14 351	9 145

Käyttöomaisuushankintoja katettu siirtymävarauksesta

Rakennukset ja rakennelmat	3 266	3 233
Koneet ja kalusto	4 847	
Yhteensä	8 113	3 233

5. Konsernin sisäiset rahoitustuotot ja -kulut

Konserniyhtiöiltä saadut rahoitustuotot		
Osinkotuotot		4 693
Korkotuotot lyhytaikaisista sijoituksista		549
Konserniyhtiöille suoritettavat rahoituskulut		
Korkokulut		22

6. Satunnaiset tuotot ja kulut

Satunnaiset tuotot

Fuusiovoitto		4 441
Muut satunnaiset tuotot	204	204
Yhteensä	204	4 645

Satunnaiset kulut

Tytäryhtiöosakkeiden arvonalennus		713
Osakkeiden myyntitappiot	180	180
Muut satunnaiset kulut	210	72
Yhteensä	390	965

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

	Konserni 1995	Emoyhtiö 1995
7. Aineettomat oikeudet		
Hankintameno 1.1.	4 236	4 236
Lisäykset 1.1.-31.12.	17 141	15 912
Vähennykset 1.1.-31.12.	-100	-100
Hankintameno 31.12.	21 277	20 048
Kertyneet suunnitelmapoistot	-4 723	-4 526
Kirjanpitoarvo 31.12.	16 554	15 522
Kokonais- ja suunnitelma-		
poistojen kertynyt erotus 1.1.	281	281
Poistoeron vähennys 1.1.-31.12.	-35	-35
Kokonais- ja suunnitelma-		
poistojen kertynyt erotus 31.12.	246	246

8. Liikearvo

Hankintameno 1.1.	13 055	6 545
Lisäykset 1.1.-31.12.	22 000	28 500
Hankintameno 31.12.	35 055	35 045
Kertyneet suunnitelmapoistot	-6 118	-6 114
Kirjanpitoarvo 31.12.	28 937	28 931

9. Konserniliikearvo

Hankintameno 1.1.	28 967	
Lisäykset 1.1.-31.12.	4 850	
Hankintameno 31.12.	33 817	
Kertyneet suunnitelmapoistot	-29 937	
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 880	

10. Muut pitkävaikutteiset menot

Hankintameno 1.1.	29 646	24 854
Lisäykset 1.1.-31.12.	155	14
Vähennykset 1.1.-31.12.	-189	-2 000
Hankintameno 31.12.	29 612	22 868
Kertyneet suunnitelmapoistot	-29 160	-22 670
Kirjanpitoarvo 31.12.	452	198

11. Rakennukset ja rakennelmat

	Konserni 1995	Emoyhtiö 1995
Hankintameno 1.1.	109 640	97 033
Lisäykset 1.1.-31.12.	3 777	32 824
Vähennykset 1.1.-31.12.	-200	-200
Hankintameno 31.12.	113 217	129 657
Kertyneet suunnitelmapoistot	-32 228	-33 394
Kirjanpitoarvo 31.12.	80 989	96 263
Kokonais- ja suunnitelma-		
poistojen kertynyt erotus 1.1.	62 103	57 748
Poistoeron lisäys 1.1.-31.12.	174	4 557
Kokonais- ja suunnitelma-		
poistojen kertynyt erotus 31.12.	62 277	62 305

12. Koneet ja kalusto

Hankintameno 1.1.	103 338	32 981
Lisäykset 1.1.-31.12.	12 976	31 815
Vähennykset 1.1.-31.12.	-2 863	-711
Hankintameno 31.12.	113 451	64 085
Kertyneet suunnitelmapoistot	-70 269	-28 396
Kirjanpitoarvo 31.12.	43 182	35 689
Kokonais- ja suunnitelma-		
poistojen kertynyt erotus 1.1.	31 441	21 599
Poistoeron muutos 1.1.-31.12.	-220	4 870
Kokonais- ja suunnitelma-		
poistojen kertynyt erotus 31.12.	31 221	26 469
Kirjanpitoarvosta 31.12.		
koneiden ja laitteiden osuus	33 756	28 853

Käyttöomaisuuden verotusarvot

Maa-alueet	2 500	2 194
Rakennukset	49 742	42 984
Tytäryhtiöosakkeet		16 111
Muut osakkeet ja osuudet	111 461	111 377
	163 703	172 666

Arvonkorotukset

Maa-alueet 1.1. ja 31.12.1995	10 999	10 999
-------------------------------	--------	--------

Luvut tuhansina markkoina

13. Tytär- ja osakkuusyrietykset ja muut osakkeet ja osuudet

Tytäryrietykset

	Konsernin omistus- ja äänivalta- osuus-%	Konsernin osuus omasta pääomasta	Osakkeiden määrä kpl	Osakkeen nimellis- arvo mk	Osakkeiden kirjanpito- arvo	Viimeksi laad. tilinpäätöksen voitto/tappio
Emoyhtiön omistamat						
Lännen Engineering Oy, Loimaan kunta	97,80	11 517	1 706 120	6	23 198	5 084
Suomen Rakennuskone Oy, Säkyli	79,50	12 976	7 950	1 000	8 192	5 092
Polar Lake Oy, Säkyli	100,00	1 261	100	1 000	2 614	169
Uspek Oy, Säkyli	100,00	295	200	5 000	300	-750
Lännen Taimistot Oy, Janakkala	100,00		3 000	1 000		-19
Sedina Oy, Säkyli	100,00	19	150	100	25	1
Lepäävät yhtiöt, 8 kpl, Säkyli	100,00	146	24	5 000	120	4
Yhteensä					34 449	
Tytäryhtiöiden omistamat						
Lännen Maskin AB, Ruotsi	97,80	422	10 000	SEK 100	559	46

Osakkuusyrietykset

	Konsernin omistus- ja äänivalta- osuus-%	Konsernin osuus omasta pääomasta	Osakkeiden määrä kpl	Osakkeen nimellis- arvo mk	Osakkeiden kirjanpito- arvo	Viimeksi laad. tilinpäätöksen voitto/tappio	Tilinpäätös- hetki	Tilikauden pituus kk
Emoyhtiön omistamat								
Sucros Oy, Salo	20,00	85 575	700 000	100	70 000	69 822	31.12.1995	12
Oy Potma Ltd, Pello	50,00	954	60	10 000	600	303	31.12.1995	12
Harviala Oy, Janakkala	44,70	380	85	5 000	425	-167	31.12.1995	12
Oy Atraco Ab, Turku	50,00	19 639	125 080	20	14 452	1 139	31.12.1995	12
Yhteensä					85 477			

Emoyhtiön omistamat muut osakkeet, osuudet ja liittymismaksut

	Osakkeiden määrä kpl	Osakkeen nimellis- arvo mk	Osakkeiden kirjanpito- arvo
Raision tehtaot Oy, K-osakkeita, Raisio	20 600	10	1 986
Raision tehtaot Oy, V-osakkeita, Raisio	5 365	10	460
Kesko Oy, Helsinki	100 000	10	4 214
Cultor Oy, Helsinki	2 800	12	380
Asunto Oy Säkyliän Ukkomestari, Säkyli	136	500	343
Lännen Puhelin Oy, Rauma	73		113
Helsingin Arvopaperipörssi Oy	2 000	10	150
Muut osakkeet ja osuudet			484
Liittymismaksut			1 723
Yhteensä			9 853

Luvut tuhansina markkoina

14. Pitkäaikaisten sijoitusten lainasaamiset konserni- ja osakkuusyryyksiltä

	Emoyhtiö 1995	
Lainasaamiset konserniyryyksiltä	6 755	
Lainasaamiset osakkuusyryyksiltä	7 360	

15. Arvostuserät taseen vastaavissa

	Konserni 1995		
	1.1.	Muutos	31.12.
Ulkomaisten tytäryhtiöiden tasetietojen muuntamisesta aiheutuneet kurssierot	1	-22	-21
Eläkesäätiön vastuuvajausvelan vastakirjaus	1 688	-621	1 067
Valituksenalaiset verot	7 536	-7 194	342
	9 225	-7 837	1 388

	Emoyhtiö 1995		
	1.1.	Muutos	31.12.
Eläkesäätiön vastuuvajausvelan vastakirjaus	1 431	-364	1 067
Valituksenalaiset verot	7 113	-7 113	
	8 544	-7 477	1 067

16. Saamiset ja velat konserni- ja osakkuusyryyksille

	Emoyhtiö 1995	
Saamiset konserni- ja osakkuusyryyksiltä		
Myyntisaamiset konserniyryyksiltä	336	
Myyntisaamiset osakkuusyryyksiltä	753	
Lainasaamiset konserniyryyksiltä	1 315	

Velat konserni- ja osakkuusyryyksille

Lyhytaikaiset ostovelat konserniyryyksille	31
Lyhytaikaiset ostovelat osakkuusyryyksille	38 218
Muut lyhytaikaiset velat konserniyryyksille	507 529

17. Oman pääoman muutokset

	Konserni 1995	Emoyhtiö 1995
Sidottu oma pääoma		
Osakepääoma 1.1.	60 578	60 578
Osakepääoma 31.12.	60 578	60 578
Vararahasto 1.1.	118 831	118 831
Vararahasto 31.12.	118 831	118 831
Arvonkorotusrahasto 1.1.	4 599	4 599
Arvonkorotusrahasto 31.12.	4 599	4 599
Vapaa oma pääoma		
Käyttörahaso 1.1.	43 000	43 000
Käyttörahaso 31.12.	43 000	43 000
Voittojäännös 1.1.	11 650	41 398
Siirto tilikauden 1994 voitosta	48 680	24 057
Osingonjako	-12 115	-12 115
Eliminoinnin muutokset	-4 048	
Voittojäännös 31.12.	44 167	53 340
Tilikauden voitto	39 524	33 930
Vähemmistöosuus	-1 145	
Konsernin tilikauden voitto	38 379	33 930
Oma pääoma 31.12.	309 554	314 278
Vapaasta omasta pääomasta jakokelpoisia varoja	125 546	

Luvut tuhansina markkoina

18. Varaukset

Konserni 1995			
	1.1.	Muutos	31.12.
Vapaaehtoiset varaukset:			
Siirtymävaraus	25 171	-8 145	17 026
Vapaaehtoisia varauksia vastaavat verovelat			4 257
Emoyhtiö 1995			
	1.1.	Muutos	31.12.
Vapaaehtoiset varaukset:			
Siirtymävaraus	13 930	-3 233	10 697
Vapaaehtoisia varauksia vastaavat verovelat			2 674
Konserni 1995			
	1.1.	Muutos	31.12.
Pakolliset varaukset:			
Takuuvaraus	806	314	1 120
Palkkavaraus	197	-108	89
	1 003	206	1 209
Emoyhtiö 1995			
	1.1.	Muutos	31.12.
Pakolliset varaukset:			
Palkkavaraus	197	-197	

19. Velat, jotka erääntyvät viiden vuoden tai sitä pidemmän ajan kuluttua

	Konserni 1995	Emoyhtiö 1995
Eläkelainat	44 553	27 108

Vaihtovelkakirjalainat

	Konserni 1995
Suomen Rakennuskone Oy:n vaihtovelkakirjalaina	1 000
Laina-aika 5 vuotta; merkitty 15.10.1992. Korke 5 %. Yhtiön osakepääomaa voidaan korottaa velkakirjoja vaihtamalla enintään 1.000.000 mk:lla. Velkakirjat voidaan vaihtaa Suomen Rakennuskone Oy:n B-osakkeisiin 1.10.-31.12.1997.	

Vastuut

	Konserni 1995	Emoyhtiö 1995
Omasta velasta		
Annetut pantit	15 022	15 000
Kiinteistökiinnitykset	57 400	52 000
Yrityskiinnitykset	31 702	25 000
Takaisinosoitoumukset	10 790	
Konserniyhtiöiden velasta		
Kiinteistökiinnitykset		5 400
Takausvastuut		39 029
Takaisinosoitoumukset		1 594
Osakkuusyritysten puolesta		
Kiinteistökiinnitykset	2 300	2 300
Takausvastuut	625	625
Muiden puolesta		
Takausvastuut	540	176
Leasing-vastuut		
Vuonna 1996 erääntyvä osuus	2 458	2 335
Myöhemmin erääntyvä osuus	4 671	4 671
	125 508	148 130
Avoimna olevat johdannaissopimukset	871	871

Säkylässä 4. päivänä maaliskuuta 1996

Heikki Harjuvaara Juha Korkeaaja Matti Ruosteenoja

Tapio Reponen Lauri Jalli Olli Karkkila

Luvut tuhansina markkoina

Tilintarkastuskertomus

Lännen Tehtaat Oy:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Lännen Tehtaat Oy:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.1995. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Tarkastuksemme perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys tuloksen käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Olemme perehtyneet tilikauden aikana julkistettuun osavuosisikatsaukseen. Käsityksemme mukaan osavuosisikatsaus on laadittu sitä koskevien säännösten mukaisesti.

Säkylässä 7. päivänä maaliskuuta 1996

Kalle Hossi

Matti Ollila

Pekka Nikula, KHT

Kauko Lehtonen, KHT

Hallintoneuvoston lausunto

Perehdyttyään tilinpäätökseen ja tilintarkastuskertomukseen tilikaudelta 1995 hallintoneuvosto ehdottaa, että konsernin ja yhtiön tilinpäätökset vahvistetaan ja että hallituksen esitys voiton käyttämisestä hyväksytään.

Hallintoneuvostosta ovat erovuorossa: puheenjohtaja Esa Härmälä, maanviljelijä Kari Katila, toimitusjohtaja Seppo Kylmänen, toimitusjohtaja Vesa Lammela, kunnallisneuvos Seppo Lähteenmäki, maanviljelijä Juha Nevavuori ja maaherra Pirkko Työläjärvi.

Säkylässä 8. päivänä maaliskuuta 1996

Seppo Lähteenmäki
hallintoneuvoston
puheenjohtaja

Erkki Lepistö
hallintoneuvoston
sihteeri

Konsernin tunnuslukuja ja tilastotietoja

	1995	1994	1993	1992	1991
Kannattavuus					
Sijoitetun pääoman tuotto-% (ROI)	11,4	10,6	4,1	6,2	9,4
Oman pääoman tuotto-% (ROE)	7,4	7,4	-3,3	-0,3	2,9
Käyttökate-%	9,1	10,3	3,6	3,2	4,5
Rahoitus					
Current ratio	2,5	2,5	2,2	2,2	3,7
Omavaraisuusaste %	64,5	64,7	56,9	50,2	50,8
Tuloslaskelmatiedot, milj. mk					
Liikevaihto	783	649	683	667	745
Vienti	80	41	69	36	50
Palkat ja muut henkilöstökulut	80	73	79	86	105
Käyttökate	72	67	25	22	34
Suunnitelmanmukaiset poistot	24	17	28	17	18
Rahoitustuotot/-kulut, netto	4	-8	-8	0	0
Tulos ennen satunnaiseriä	52	42	-11	4	17
Tulos ennen varauksia ja veroja	52	42	-3	5	136
Varausten muutos, lisäys+, vähennys-	-8	-23	-20	-5	+87
Tilikauden tulos	38	49	10	3	36
Investoinnit	82	26	42	33	82
Tasetiedot, milj. mk					
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset	313	280	268	416	442
Vaihto- ja rahoitusomaisuus	344	374	435	440	430
Oma pääoma	310	287	241	252	255
Tilinpäätössiirtojen kertymä	111	119	145	166	173
Vieras pääoma	233	234	305	437	431
Taseen loppusumma	658	663	714	874	874
Muut tiedot					
Jalostusarvo, milj. mk	161	147	113	120	151
Henkilöstö keskimäärin	422	420	455 ¹⁾	531 ²⁾	663 ³⁾
Jalostusarvo/henkilö, 1000 mk	381	350	249	225	228

1) Keskimääräisestä henkilöluvusta 557 on vähennetty keskimääräinen lomautettujen määrä, 102 henkeä

2) Keskimääräisestä henkilöluvusta 641 on vähennetty keskimääräinen lomautettujen määrä, 110 henkeä

3) Keskimääräisestä henkilöluvusta 775 on vähennetty keskimääräinen lomautettujen määrä, 112 henkeä

Tunnuslukujen laskentakaavat

Sijoitetun pääoman tuotto-% (ROI)	=	100 x	$\frac{\text{Tulos ennen satunnaiseriä} + \text{korkokulut, kurssitappiot ja muut rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma} /. \text{korottomat velat (keskim. vuoden aikana)}}$
Oman pääoman tuotto-% (ROE)	=	100 x	$\frac{\text{Tulos ennen satunnaiseriä} /. \text{tilikauden verot}}{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus} + \text{tilinpäätössiirtojen kertymä (keskim.)}}$
Current ratio	=		$\frac{\text{Vaihto- ja rahoitusomaisuus}}{\text{Lyhytaikaiset velat}}$
Omavaraisuusaste %	=	100 x	$\frac{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus} + \text{tilinpäätössiirtojen kertymä}}{\text{Taseen loppusumma} /. \text{saadut ennakot}}$
Jalostusarvo	=		Käyttökate + henkilöstökulut + vuokrat

Lännen Tehtaat Oy:n osake

	1995	1994	1993	1992	1991
Osakepääoma, 1000 mk	60.578	60.578	60.578	59.678	59.678
Osakekannan markkina-arvo, 1000 mk	218.080	215.051	279.263	226.775	295.405
Osakkeiden määrä, 1000 kpl	6.058	6.058	6.058	5.968	5.968
Osakkeiden oikaistu määrä, 1000 kpl	6.058	6.058	6.013	5.968	5.968
Osakkeiden oikaistu keskimääräinen määrä, 1000 kpl	6.058	6.058	6.013	5.968	5.968
Osakeannit, 1000 mk					
Uusmerkintä			900		
Emissiovoitto			4.050		
Tulos ja osinko					
Osingonjako, 1000 mk	12.116 ¹⁾	12.116	6.058	5.968	5.968
Oikaistu tulos/osake, mk	5,01	4,21	-2,84	1,25	2,86
Osinko/osake, mk	2,00 ¹⁾	2,00	1,00	1,00	1,00
Oikaistu osinko/osake, mk	2,00	2,00	1,00	1,00	1,00
Osinko/tulos %	39,9	47,5	neg.	80,0	34,9
Efektiivinen osinkotuotto %	5,6	5,6	2,2	2,6	2,0
Hinta/voitto -suhde (P/E)	7,2	8,4	neg.	30,4	17,3
Oma pääoma/osake, oikaistu, mk	69,39	67,06	64,22	70,02	71,68
Osakkeen arvo, mk					
Nimellisarvo	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00
Oikaistu kurssi	36,00	35,50	46,10	38,00	49,50
Pörssikurssi tilikauden lopussa	36,00	35,50	46,10	38,00	49,50
Osakkeiden vaihto pörssissä 1000 kpl	541	737	741	114	593

1) Hallituksen ehdotus

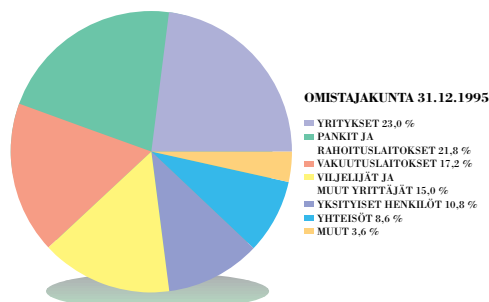
Tunnuslukujen laskentakaavat

Oikaistu tulos/osake	=	$\frac{\text{Tulos ennen satunnaiseriä} + \text{.}. \text{ vähemmistöosuus} \text{ .}. \text{ verot}}{\text{Keskimääräinen osakkeiden lukumäärä (osakeantioikaistu)}}$
Oikaistu osinko/osake	=	$\frac{\text{Tilikauden osinko}}{\text{Osakeantikerroin}}$
Osinko/tulos %	= 100 x	$\frac{\text{Oikaistu osinko/osake}}{\text{Tulos/osake}}$
Efektiivinen osinkotuotto-%	= 100 x	$\frac{\text{Oikaistu osinko/osake}}{\text{Oikaistu kurssi}}$
Hinta/voitto-suhde (P/E)	=	$\frac{\text{Tilinpäätöspäivän pörssikurssi}}{\text{Tulos/osake}}$
Oikaistu oma pääoma/osake	=	$\frac{\text{Oma pääoma} + \text{tilinpäätössiirtojen kertymä}}{\text{Osakkeiden lukumäärä 31.12. (osakeantioikaistu)}}$
Oikaistu kurssi	=	$\frac{\text{Tilinpäätöspäivän pörssikurssi}}{\text{Osakeantikerroin}}$

Osakepääoma ja osakkeet

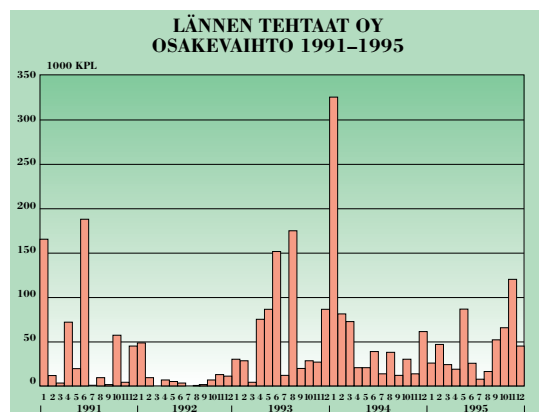
Lännen Tehtaat Oy:n osakkeet ovat yhtä sarjaa. Kaikilla osakkeilla on sama ääni- ja osinko-oikeus.

Osakepääoma	mk 60.577.760
Suurimmat osakkeenomistajat	% osakepääomasta ja äänivallasta
OP-Osake Oy	14,1
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiola	10,1
Valio Oy	5,4
Raision Tehtaat Oy Ab	5,4
Oy Atraco Ab	5,1
Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Tapiola	3,4
Sijoitusrahasto OP-Delta	3,3
Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto	2,2
Suomen Sokeri Oy	2,0
Eläkevakuutusosakeyhtiö Ilmarinen	1,5
Osuuspankkien Keskuspankki Oy	1,4
Hallintarekisteröity/Merita Pankki Oy	1,0
Säkylän kunta	1,0
Vakuutusosakeyhtiö Pohjola	0,9
Lännen toimihenkilöiden eläkesäätiö s.r.	0,7
Yhteensä	57,5

Konsernijohdon osakkeenomistus

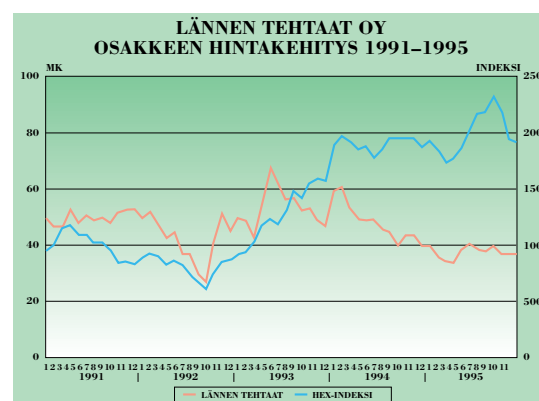
Hallituneuvosto, hallitus ja toimitusjohtaja omistavat yhteensä 0,46 % osakkeista ja äänivallasta 31.12.1995.

Osakkeenomistajat

Osakkeet	Lukumäärä	% osakkaista	% osakkeista ja äänistä
1-	100	3,60	50,6
101-	1.000	3,110	43,7
1.001-	10.000	374	5,3
10.001-	40.000	16	0,2
40.001-		17	0,2
Osakkeet, joita ei ole siirretty arvo-osuusjärjestelmään			3,0
Yhteensä	7.811	100,0	100,0

Hallintarekisteröityjen osakkeiden osuus osakkeista ja äänistä on 1,0 %

Lännen Tehtaat Oy
PL 100, 27821 Iso-Vimma (Säkylä)
puh. (938) 83 971

Apetit-markkinointi
Ruosilantie 14 A, 00390 Helsinki
puh. (90) 5123 440

Räpin koetila
27710 Köyliö
puh. (939) 5541 300

TYTÄRYHTIÖT:

Lännen Engineering Oy
32210 Loimaa kk, puh. (921) 760 721

Lännen Maskin AB
Bangårdsgatan 11,
55303 Jönköping, Sverige
puh. 990-46-36-150 670

Suomen Rakennuskone Oy
Juhanilantie 2, 01740 Vantaa
puh. (90) 8787 112

Polar Lake Oy
Ruosilantie 14 A, 00390 Helsinki
puh. (90) 5123 4481

OSAKKUUSYHTIÖT:

Oy Potma Ltd
95700 Pello, puh. (9695) 5139 81

Oy Atraco Ab
c/o Raision Yhtymä, 21200 Raisio
puh. (921) 4342 111

Sucros Oy
Sokerikatu 1, 24100 Salo
puh. (924) 774 21

Sucros Oy, Säkylän tehdas
PL 210, 27821 Iso-Vimma
puh. (938) 8397 4100

Harviala Oy
13330 Harviala
puh. (917) 6196 801

